

800 f. Kr.	500 e. Kr.	1500	1700	1900	1830	1900
Antiken	Medeltiden	Renässansen	Upplysningen	Romantiken	Realismen	1900-talet

Miguel de Cervantes 1547-1616

Miguel de Cervantes Saavedra föddes i Alcalá de Henares i Spanien, 1547.

Cervantes levde ett mycket hårt liv och hans egen historia är i mångt och mycket precis lika fascinerande som vilken äventyrsberättelse som helst, eller lika sorglig som det mest gripande drama. Han tycktes ständigt vara otursförföljd.

Eftersom Cervantes, trots sin adelstitel, hade en synnerligen knaper ekonomi, tvingades han som ung ge sig ut i kriget mot turkarna. Under kung Filip II kämpade han i det stora sjöslaget vid Lepanto och skadade där sin vänstra arm så illa att den blev förlamad.

På väg hem till Spanien igen anfölls skeppet av pirater och Cervantes togs tillfånga. I fem år satt han sedan fängslad hos muslimerna i Alger. Han försökte fly, men misslyckades och blev slutligen friköpt då hans familj äntligen lyckats spara ihop tillräckligt mycket pengar. Det påstås att Cervantes syster blivit tvungen att prostituera sig för att hjälpa till att få ihop lösensumman.

Åh, nej!
Inte nu igen.

Efter hemkomsten till Spanien följde år av fattigdom och armod, trots att Cervantes hela tiden ägnade sig åt sitt författarskap och även hade en del statliga uppdrag som skatteindrivare och spannmålsuppköpare åt armadan. Det hela slutade med att han kastades i fängelse då han blivit anklagad för fiffel med räkenskaperna. Detta trots att Cervantes ska ha varit helt oskyldig.

Man tror att det var under fängelsevistelsen som Cervantes påbörjade arbetet med sitt mest kända verk, **"Den sinnrike junkern Don Quijote av La Mancha"**. Romanen bestod av två delar, varav den första utkom 1605 och blev en omedelbar succé, vilket i sin tur ledde till en fortsättning 1615. Men det var långt ifrån Cervantes första litterära försök. Han hade redan skrivit ett antal skådespel, en novellsamling samt en roman; dock utan större framgång.

Inte heller Don Quijote ledde till någon egentlig förbättring av ekonomin för Cervantes del, även om han fick en del stipendier. Mindre nogräknade människor såg nämligen till att trycka av boken och sälja den utan att en krona hamnade hos författaren. En annan författare såg till och med en möjlighet att göra sig en hacka genom att själv skriva del två av romanen. Den kom ut 1614, ett år innan Cervantes hunnit skriva en egen andra del.

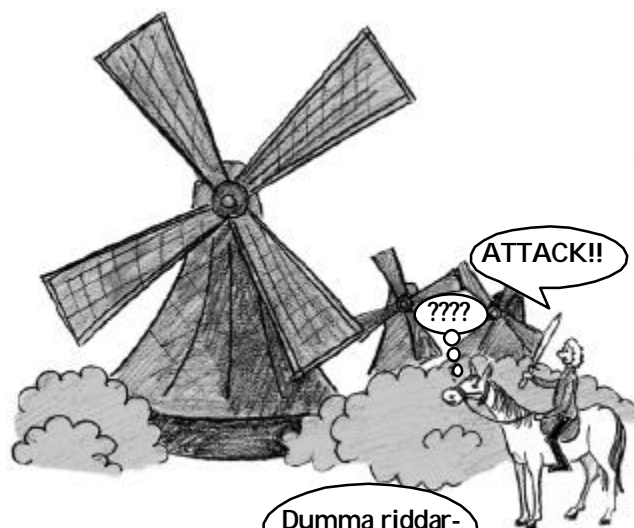
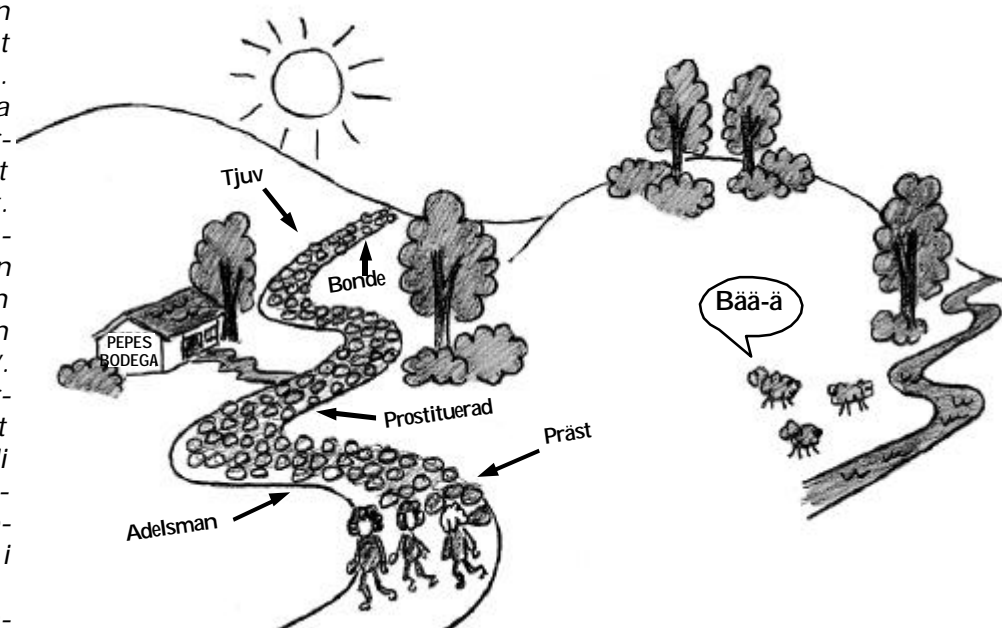

Romanen som sådan, blev vanlig först under 1500- och 1600-talen. Under medeltiden skrevs nästan inga alls. Men även då romanen fick sitt uppsving, sågs den som en vulgär form av litteratur jämfört med t.ex. episka dikter.

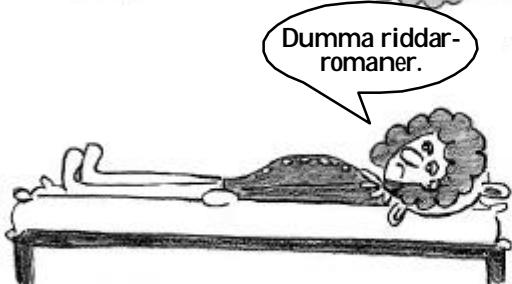
Don Quijote betraktas som den första moderna romanen. Den tillhör en genre som uppstod i Spanien under mitten av 1500-talet och kallas **pikareskromaner**. En "pícaro" (skälm på spanska) är en hjälte från de lägre samhällsklasserna. Eftersom han är en hjälte av folket ägnar han sig åt att lura, i första hand, adeln och kyrkans män. Historien om Don Quijote behandlar egentligen ett både allvarligt och angeläget ämne. I den mycket samhällskritiska berättelsen visar Cervantes att kyrkan och myndigheterna hindrar människans frihetslängtan genom förtryck och krav på lydnad.

Huvudpersonen, Don Quijote, gör uppror mot dessa missförhållanden. Men, som för att häna överheten, låter Cervantes honom göra det på ett lite löjligt sätt. Det gjorde att Cervantes kom att kallas "Den förste store humoristen i världslitteraturen bredvid Shakespeare". Från början hade Cervantes dock bara tänkt sig att skriva en parodi på de usla men omåttligt populära riddarromaner som spreds i stora upplagor.

Berättelsen är en fantastisk skildring av den spanska landsbygden och Don Quijote får på sina äventyr möta alla sorters människor; allt från bönder, prostituerade och luffare till adelsmän och präster. Faktum är att mer än sexhundra personer förekommer i böckerna.

Don Quijote handlar om en adelsman på landsbygden, som läst så många billiga riddarromaner att han till slut får för sig att han själv är en riddare. Han bestämmer sig för att ge sig ut i världen på sin gamla mähr Rocinante för att vinna ära och berömmelse och för att ställa saker och ting tillrätta där det gått galet. Till sin hjälp har han en väpnare, **Sancho Panza**, som egentligen är en ganska korkad bonde. Boken igenom lyckas Don Quijote misstolka alla situationer han ställs inför och han ser hela tiden saker som inte finns. En fårhjord förvandlas i Don Quijotes ögon till en krigshär och väderkvarnar blir jättar.

Boken slutar med att Don Quijote blir allvarligt sjuk och tvingas vända hem igen. Innan han dör kommer han till insikt och förstår att hans tillstånd berott på "de avskyvärda riddarromanerna".

Hördu, Sancho! Vi kanske inte är så dumma trots allt.

Från början ger Don Quijote – Riddaren av den sorgliga skepnaden - ett löjeväckande intryck men ju mer man läser desto mer förändras bilden av honom. Slutligen framstår han som en missförstådd hjälte som med sin orubbliga tro på heder och godhet kämpar mot egoism och ondska. Också Sancho Panzas dumhet visar sig vara en orättvis bedömning. Det han besitter är istället rent bondeförnuft.